

Dzongkha / ལྷོ་སྐད་ Dzongkha

transliteratsioon: Turrell Wylie 1959, latinisatsioon: omaladina 1997

I. Konsonandimärgid

	Trlit	Lat								
			11	ད	d	da	22	ཟ	z	za
1	ཀ	k	ka	12	ན	n	na	23	འ	a
2	ཁ	kh	kha	13	པ	p	pa	24	ཡ	ya ^B
3	ག	g	ga	14	ཕ	ph	pha	25	ར	ra ^C
4	ང	ng	nga	15	བ	b	ba, wa	26	ལ	la
5	ཅ	c	cha	16	མ	m	ma	27	ཤ	sha
6	ཆ	ch	chha	17	ཅ	ts	tsa	28	ས	sa
7	ཇ	j	ja	18	ཅ	tsh	tsha	29	ཧ	ha
8	ཉ	ny	nya	19	རྩ	dz	dza	30	ཨ	a
9	ཏ	t	ta	20	ཨ	w	wa ^A			
10	ཐ	th	tha	21	ཞ	zh	zha			

^A Märgi allvormi ལྷོ་ ei latiniseerita: ཀ kwa ka, ད dwa da, ཅ tshwa tsha.

^B Märgi allvorm on ལྷོ་, nt ལྷོ་ kya; latinisatsiooni vt II tabelist.

^C Märgi pealvormi རྩ་ ei latiniseerita: ཀ rka ka, ད rda da, རྩ rdza dza. Märgi allvorm on ལྷོ་, nt ལྷོ་ kra; latinisatsiooni vt II tabelist.

II. Silbialgulised konsonandiühendid

Loetelu ei ole täielik. Antud on eeskätt need ühendid, mida latiniseeritakse üldreeglitest erinevalt. Vt ka märkusi I tabeli juures ja märkust 1 lõpus.

1	ལྷོ་	kya	cha, ka ^A	5	ལྷོ་	phya	chha, pchha
2	ལྷོ་	khya	chha, kha ^A	6	ལྷོ་	bya	ja, bja
3	ལྷོ་	gya	ja, gya ^A	7	ལྷོ་	dbya	ya
4	ལྷོ་	pya	cha, pcha	8	ལྷོ་	mya	nya

9	ཀ	kra	tra	17	བ	bra	dra
10	ཁ	khra	thra	18	ཤ	shra	shra
11	ག	gra	dra	19	ས	sra	sa
12	ཅ	tra	tra	20	ཨ	hra	hra
13	ཐ	thra	thra	21	ད	dba	wa ^B
14	བ	dra	dra	22	ཟ	zla	da
15	པ	pra	tra	23	ལ	lha	lha
16	ཕ	phra	thra				

^A Palataalvariante *ch, chh, j* kasutatakse peamiselt *a, o* ja *u* ees.

^B Ei latiniseerita, kui järgneb mis tahes muu vokaal peale *a*.

III. Vokaalimärgid (ཀ määrgib mis tahes konsonandimärki)

1	ཀ	a	a, e/ay ^A	3	ཀ	u	u, ue/u ^B	5	ཀ	o	o, oe/o ^C
2	ཀ	i	i	4	ཀ	e	e				

^A Latiniseeritakse *e* või *ay*, kui järgneb järelmärk རྩ་ལ་ས་: སྲས་ཕུ sras-phu Sephu, ཨེ་མི་རས་ e-mi-ras *Emiray*.

^B Latiniseeritakse *ue* või *u*, kui järgneb järelmärk རྩ་ལ་ས་: ལུན་རེ་ལེ་ lhun-rtse *Lhuentse*, ལུན་ཏེ་ལེ་ sun-ta-le *Suntale*.

^C Latiniseeritakse *oe* või *o*, kui järgneb järelmärk རྩ་ལ་ས་: སྲོས་ sros *Soe*, རྩོ་སྟེང་ dos-steng *Doteng*.

IV. Silbilõpud (järelmärgid e nn sufiksud)

1	ཀ	g	g, k või ei latiniseerita
2	ང	ng	ng või ei latiniseerita
3	ད	d	ei latiniseerita, v.a <i>thed</i>
4	ན	n	n või ei latiniseerita
5	བ	b	b, p
6	མ	m	m

7	འ	'	ei latiniseerita
8	ར	r	r või ei latiniseerita
9	ལ	l	l või ei latiniseerita
10	ས	s	ei latiniseerita

Märkused

1. Dzongkha sõnad jagunevad silpidesse, mida eraldab erisümbol, nt ཐིམ་ཕུ thim-phu *Thimphu*. Graafiline silp võib koosneda mitmest osisest, sh eel-, peal- ja allmärgist, mida kasutatakse silbi alguses, ja järelmärgist (või -märkidest), mida kasutatakse silbi lõpus. Selle tulemuseks võivad olla üksteise otsa kuhjatud märgid, nt སྐྱ (translitereeritult skya). Eelmärke üldiselt ei latiniseerita: གདུང་ནག་ gdung-nag *Dungna*, མག་ས་ mgar-sa *Gasa*. Pealmärke ei latiniseerita, v.a ལྷ་ lha *lha*: རང་སྐོར་ nang-skor *Nangkor*, སྐྱ་སེ་སྐྱི་ stang-si-sbyis *Tangsibji*. Järelmärke kas latiniseeritakse või mitte sõltuvalt kohalikust hääldusest, nt རྩུང་ཁག་ drung-khag *Drungkhag* (alljaotis), དབང་ཕྱུག་ dbang-phyug *Wangchhuk* (isikunimi), སྟག་ stag *Ta* (tiiger) jne. Teiseseid järelmärke ei latiniseerita, kuigi on mõned erandid: བར་མཚོ་མས་ bar-mtshams *Bartsham*, དྭང་ཆུ་ dwangs-chu *Dangchhu*, kuid གཙམ་གསལ་ gzhalam-sgang *Zhemgang*.
2. Lisamärke, mida võib esineda India päritolu sõnades, latiniseeritakse järgmiselt: རྩ རྩ tra, རྩ རྩ thra, རྩ རྩ dra, རྩ རྩ na, རྩ རྩ sh kha, རྩ རྩ ksh chha.
3. Dzongkha nimede hääldus võib vahelduda vastavalt kohalikule tavale ja seetõttu võib siinsetest latinisatsioonijuhistest olla kõrvalekaldeid.
4. Vt transliteratsioonireeglite kohta lähemalt tiibeti keele alt (märkus 3 lõpus).